

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
 Навчально-науковий інститут денної освіти
 Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
 Кафедра правознавства

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«Аграрне право»
 на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 5 семестр
Освітньо-професійна програма	Право
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

Волошина Яна Леонідівна
кандидат юридичних наук,
доцент закладу вищої освіти

Контактний телефон	+38(093) 218-98-38
Електронна адреса	y.leonidovna@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1623

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів теоретичних знань загальних засад правового регулювання аграрних відносин, які виникають у процесі здійснення сільськогосподарської діяльності та виробництва, а також виробництва, розподілу, обміну і споживання сільськогосподарської продукції; з'ясування поняття аграрного права як галузі права, науки та навчальної дисципліни, засвоєння основних положень правового регулювання сільськогосподарської діяльності; з'ясування правового статусу суб'єктів аграрних правовідносин, сутності та принципів державного регулювання сільського господарства, порядку укладання сільськогосподарських договорів, правових основ зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств; набуття студентами досвіду роботи з нормативно-правовими актами; формування правової культури здійснення сільськогосподарської діяльності.
Тривалість	3 кредитів ЄКТС/90 годин (денна ф.н.: лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 58 год.; заочна ф.н.: лекції 10 год., семінарські заняття 6 год., самостійна робота 74 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання – викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані студентами під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел

	інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання, реферат (есе) за заданою проблематикою), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських, передекзаменаційних індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, диспутів, дебатів.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК).
Базові знання	Наявність широких знань з теорії держави і права, судових та правоохоронних органів України, адміністративного права, екологічного права, кримінального права, цивільного права.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1)	визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1)
2.	здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2).	давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (РН 5).
3.	прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК 15).	готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (РН 21).
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
4.	здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (СК 10).	проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3).
5.	здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК 12).	знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13).
6.	здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК 13).	оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН 6).
7.	здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК 14).	надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (РН 22).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль I. Загальні положення аграрного права		
Тема 1. Аграрне право як галузь права України	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснити порівняльний аналіз дефініцій аграрного права як галузі права. 2. Розмежувати поняття «галузь аграрного права», «наука аграрного права», «навчальна дисципліна «Аграрне право». 3. Скласти схему «Система аграрного права». 4. Систематизувати інформацію щодо основних проблем аграрної сфери та правових шляхів їх вирішення.
Тема 2. Джерела аграрного права	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Правління сільськогосподарського виробничого кооперативу «Урожай» на своєму засіданні розглянуло питання про затвердження Статуту кооперативу.</p> <p><i>< ... обставини справи... >.</i></p> <p><i>Чи повинен бути зареєстрований цей документ? Яка юридична сила актів колегіальних органів СГВК? За яких умов акти органів управління СГВК можуть визнаватися джерелами аграрного права?</i></p>
Тема 3. Аграрні правовідносини	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Іщенко Р. П., Іванов І. П., Петров К. Н., Сидоров К. Л. та Сулима І. П. вирішили створити акціонерне товариство, яке б займалось вирощуванням пшениці. Для цього вони зібрались на установчі збори.</p> <p><i>< ... обставини справи... >.</i></p> <p><i>Які види аграрних правовідносин вбачаються в описаній ситуації? Проаналізуйте склад відповідних аграрних правовідносин.</i></p>
Тема 4. Правовий статус фермерських господарств як суб'єктів аграрних правовідносин	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Сидоров К. Н. та Воронець П. К., вививши вимоги законодавчих актів щодо створення фермерського господарства, подали державному реєстратору пакет документів для створення юридичної особи. Зокрема,</p> <p><i>< ... обставини справи... >.</i></p> <p><i>На знання якого питання курсу розраховане завдання? Чи зареєструють підприємство Сидорова К.Н. та Воронця П.К.? В яких нормативних актах містяться вимоги до документів, які подаються на реєстрацію суб'єкта господарювання?</i></p>
Тема 5. Правовий статус сільськогосподарських кооперативів як суб'єктів аграрних правовідносин	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Громадянин Іщенко Р. П., досягнувши 16-річного віку, вирішив відкрити свою справу. Для первинного накопичення капіталу та налагодження зв'язків</p> <p><i>< ... обставини справи... >.</i></p> <p><i>На знання якого питання розраховане завдання? Якими нормативними актами регулюється питання діяльності кооперативів в Україні? Назвіть необхідні правові підстави для прийняття в члени кооперативу. Чому не може Іщенко Р. П. бути членом кооперативу «Соняшник»?</i></p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 6. Правовий статус аграрних підприємств корпоративного типу як суб'єктів аграрних правовідносин	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Голова житлово-будівельного кооперативу за рахунок коштів кооперативу вирішив придбати земельну ділянку площею 0,05 га для < ... обставини справи... >. <i>Вирішіть справу.</i>
Тема 7. Правовий статус особистих селянських господарств як суб'єктів аграрних правовідносин	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Сулима І. П. вирішив стати фермером. Для цього він визначився з видом діяльності < ... обставини справи... >. <i>На яке питання розраховане завдання? Якими нормативними актами необхідно керуватися для його вирішення? Що не врахував Сулима І.П., готуючи пакет документів для подання їх державному реєстратору?</i>
Тема 8. Державне регулювання сільського господарства в Україні	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Публічне акціонерне товариство «Колос» вирішило виступити засновником сільськогосподарського виробничого кооперативу. < ... обставини справи... >. <i>Які документи необхідно було подати для реєстрації кооперативу? Якими нормативними актами слід користуватися для вирішення цих питань?</i>
Тема 9. Міжнародно-правове регулювання діяльності суб'єктів аграрних відносин	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	1. Порівняйте аграрне законодавство України та Франції. 2. Класифікуйте джерела аграрного права ЄС. 3. Сформулюйте дефініцію аграрного права зарубіжних країн. Порівняйте аграрне законодавство України та ФРН.
Тема 10. Правові вимоги Світової організації торгівлі (СОТ) до сільськогосподарської діяльності в Україні	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Фермер Олійник А. звернувся до сільськогосподарської дорадчої служби за консультацією. Тривалий час він займався < ... обставини справи... >. <i>Розтлумачте вимоги до якості та безпечності продукції, що містяться в Угоді СОТ про технічні бар'єри в торгівлі.</i>
Модуль II. Правове регулювання діяльності суб'єктів аграрних правовідносин		
Тема 11. Правовий режим майна сільськогосподарських товаровиробників	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Правління сільськогосподарського виробничого кооперативу «Терен» прийняло рішення про внесення змін до Статуту про порядок формування та використання фондів. Ухваливши рішення < ... обставини справи... >. <i>Який порядок розробки, прийняття та реєстрації Статуту кооперативу? Як здійснюється внесення змін та доповнень до нього? Який порядок формування і правовий режим неподільного та пайового фондів кооперативу?</i>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 12. Правове регулювання використання природних ресурсів у сільському господарстві	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Систематизуйте джерела права, якими врегульовано використання природних ресурсів у сільському господарстві. 2. Складіть таблицю «Загальне та спеціальне природокористування».
Тема 13. Правове регулювання сільськогосподарського землевикористання	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Громадянин України переобладнав приватний будинок, який розташований на приватній земельній ділянці в межах земель рекреаційного призначення, у будинок відпочинку сімейного типу. < ... обставини справи... >. <i>Прокоментуйте правову позицію нотаріуса.</i>
Тема 14. Правове регулювання трудових відносин у сільському господарстві	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	При розвантаженні насінневої пшениці та здачі її комірнику Сороці у водія Чоботаренка, який < ... обставини справи... >. <i>На підставі якої правової норми повинна настати матеріальна відповідальність водія Чоботаренка?</i>
Тема 15. Правове регулювання договірних відносин сільськогосподарських товаровиробників	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Фермерське господарство «Степ» домовилось з громадянином Остапенком А., що буде орендувати у нього земельну ділянку, на якій вирощуватиме соняшник. <i>Складіть проект договору оренди земельної ділянки, захищаючи інтереси фермерського господарства. Складіть проект договору оренди земельної ділянки в інтересах Остапенко А. Оформіть протокол розбіжностей до договору, запропонованого фермерським господарством.</i>
Тема 16. Організаційно-правові форми юридичного обслуговування суб'єктів аграрного підприємства	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Розробити положення про юридичну службу сільськогосподарського підприємства. 2. Скласти проект договору контрактації сільськогосподарської продукції. 3. Скласти відзив на позовну заяву щодо несплати поставленої пшениці. 4. Оформити претензію щодо неналежної якості купленого молока. Скласти відповідь на претензію щодо неналежної якості проданого молока.
Тема 17. Правове регулювання соціального розвитку українського села	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Проаналізувати чинні нормативно-правові акти (а також законопроекти) щодо соціального розвитку села на період з 2019 року. 2. Проаналізувати нормативно-правові акти щодо соціального розвитку села на період до 2016 року і порівняти їх з чинними.
Тема 18. Правове регулювання господарської діяльності у сільському господарстві	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	У статуті виробничий сільськогосподарський кооператив «Довіра» основним напрямком своєї діяльності визначив виробництво зернових культур, цукрового буряку, соняшнику та інших культур, а також їх реалізацію. < ... обставини справи... >.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<i>Чи законне рішення загальних зборів? Якщо ні, то як повинен був вирішити це питання кооператив?</i>
Тема 19. Правове регулювання рослинництва та селекції рослин	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Проаналізуйте чинні нормативно-правові акти у сфері рослинництва. Складіть їх перелік.
Тема 20. Правове регулювання тваринництва та племінної справи	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	Проаналізуйте чинні нормативно-правові акти у сфері тваринництва. Складіть їх перелік.

Інформаційні джерела

1. Аграрне право : підручник / В.М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій та ін. ; за ред. А. М. Статівки. Вид. 2-ге, змін. Харків : Право, 2021. 416 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/images/files/agrarne_pravo_2021.pdf
2. Аграрне право : підручник / за ред. А. М. Статівки. Харків : Право, 2019. 416 с.
3. Аграрне право України : навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» ; за ред. : Т. Є. Харитонові, І. І. Каракаша. Одеса : Юрид. літ., 2017. 434 с.
4. Аграрне право України : підручник / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк / за заг. ред. В. М. Єрмоленка. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 680 с.
5. Аграрне право України: навч. посібн. / авторський колектив: Антоненко О.А., Гоштинар С. Л., Григорєцька І. І., Дришлюк В. І., Журавель А.В., Кострицький І.Л., Пашенко О.М.; за ред. Пашенка О.М. Одеса: ОДУВС, 2022. 206 с. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3efcefa1-3c5e-4212-9f2b-ab8d0f8150c7/content>
6. Долинська М. С., Заболотна Н. Я., Марич Х. М. Аграрне право: навчальний посібник. Львів: Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 252 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3909/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%90%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE.pdf>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Аграрне право : завдання для аудиторного тестування для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я.Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.176/>.

2. Аграрне право : дистанційний курс з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я.Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1623>.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.**

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- **Політика щодо академічної доброчесності.**

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право. URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-profesorskogo-vykladaczko-g-skladu-zdobuvachiv-osvity-ta-spivrobitnykiv-speczialnosti-081-pravo.pdf>.

- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

- **Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-10): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (2 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бали); поточна модульна робота (14 балів)	50
Модуль 2 (теми 11-20): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (2 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бали); поточна модульна робота (16 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни